

Sygn. akt XVIII C 937/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XVIII Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Horbacz

Protokolant st. sekr. sąd. Maria Kaczmarek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 września 2015 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa **Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W.**

przeciwko

A. Ł.

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 111.838,56zł (sto jedenaście tysięcy osiemset trzydzieści osiem złotych 56/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty
2. Kosztami procesu obciąża pozwaną i na tej podstawie:
 - a) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.398zł tytułem zwrotu części uiszczonej opłaty od pozwu oraz kwotę 3.617zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnika powoda
 - b) nakazuje ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 4.194zł tytułem części nie uiszczonej opłaty od pozwu

SSO Magdalena Horbacz

Sygnatura akt XVIII C 937/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 grudnia 2013 r. Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. wniosła o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i orzeczenie nim, że pozwana A. Ł. ma zapłacić na rzecz powoda kwotę 111.838,56 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 11 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty, oraz koszty postępowania nakazowego według norm przepisanych, w tym koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.617 zł, w ciągu dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu.

W uzasadnieniu pozwu, powódka wskazała, że pozwana zawarła w dniu 05 czerwca 2009 r. umowę nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych, w której jako kredytodawca występował (...) Bank S.A. z siedzibą w W.. Przedmiotowy kredyt udzielony został bez wkładu własnego pozwanej, dlatego też powódka udzieliła Bankowi ochrony ubezpieczeniowej na wypadek braku spłaty części kredytu przez pozwaną. Pozwana nie wykonywała zobowiązań z powyższej umowy, wobec czego Bank pismem z dnia 17 marca 2012 r. wypowiedział jej umowę kredytu i postawił kredyt w stan natychmiastowej wykonalności. Z uwagi na to, że nieuregulowanie przez pozwaną rat kredytu w pełnej

wysokości stanowiło zdarzenie ubezpieczeniowe objęte ochroną ubezpieczeniową, powódka wypłaciła Bankowi kwotę 111.838,56 zł tytułem odszkodowania.

Uzasadniając dalej, strona powodowa wskazała, iż na podstawie art. 828 k.c., z chwilą wypłaty odszkodowania, przeszło na nią roszczenie Banku przeciwko pozwanej, do wysokości zapłaconego odszkodowania. Wobec tego, powód wezwał pozwaną do zapłaty pismem z dnia 29 marca 2013r., jednakże pozwana nie uiściła wymaganej sumy.

Nakazem zapłaty z dnia 29 maja 2014r., wydanym w postępowaniu upominawczym, Sąd Okręgowy w (...)Wydział(...)w sprawie o sygn. akt (...), nakazał pozwanej aby zapłaciła powodowi kwotę 111.838,56 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty oraz kwotę 1.398 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych i kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu albo wniosła w tym terminie sprzeciw.

Pozwana, w dniu 27 kwietnia 2015r. złożyła sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, w którym wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, że w dniu 5 czerwca 2009r. zawarła z (...) Bank S.A. umowę kredytu hipotecznego nr (...). Podniosła przy tym, że wypowiedzenie umowy zostało wysłane przez Bank na błędny adres zamieszkania, a osoba, która odebrała przesyłkę nie przekazała jej pozwanej. Dodatkowo w jej ocenie przesłane wypowiedzenie budzi wątpliwości interpretacyjne, jako że zostało zatytułowane „ostateczne wezwanie do zapłaty”, nie ma również charakteru kategorycznego, ponieważ zostało uzależnione od czynności, w postaci braku spłaty raty. Na tej podstawie podnosiła, że złożone przez Bank wypowiedzenie nie było skuteczne, gdyż pozwana nie miała możliwości zapoznać się z jego treścią. W konsekwencji, w jej ocenie kredyt nie został postawiony w stan natychmiastowej wykonalności a powódka nie musiała wypłacać odszkodowania na rzecz (...) Bank S.A.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. Ł. zawarła z (...) Bank S.A. w dniu 5 czerwca 2009 roku umowę o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem (...) nr (...).

Kredyt został udzielony bez wymaganego wkładu własnego pozwanej, dlatego też powód udzielił Bankowi ochrony ubezpieczeniowej na wypadek braku spłaty części kredytu hipotecznego przez pozwaną na podstawie Generalnej Umowy Ubezpieczenia (...)

Dowód: umowa nr (...) (k. 18 - k.27), umowa nr (...) (k. 129-179)

Dnia 26 listopada 2009 r. strony zawarły aneks do umowy kredytu hipotecznego, wprowadzając m.in. zmianę dotyczącą miejsca zamieszkania pozwanej, tj. ul. (...), (...)-(…) B., została zmieniona na ul. (...), (...)-(…) K.. Adres ten został wskazany jako adres zameldowania oraz adres do korespondencji pozwanej.

Dowód: Aneks nr (...) do umowy (...) (k. 109)

Pozwana nie spłacała rat kredytu zgodnie z terminami określonym w harmonogramie spłat kredytu, stanowiącym załącznik do umowy kredytowej nr (...).

Dowód: Załącznik do Umowy kredytowej nr (...) Harmonogram spłat kredytu (k. 117-126), historia operacji na rachunku (k. 127-128)

Z uwagi na powyższe, Bank skierował do pozwanej ostateczne wezwanie do zapłaty z dnia 17 marca 2012 roku. Korespondencję wysłano na adres ul. (...), (...)-(…) K.. Zgodnie z jego treścią, pozwana została wezwana do uiszczenia zaległych płatności na rachunku (...) w terminie 7 dni od otrzymania przedmiotowego pisma pod rygorem

wypowiedzenia umowy. Wymagalne należności Banku na dzień sporządzenia wezwania wynosiły łącznie 1.550,30 CHF. Wezwanie zostało odebrane w dniu 26 marca 2012 roku.

Pozwana nie uregulowała zaległych płatności w wyznaczonym terminie.

Dowód: ostateczne wezwanie do zapłaty z dnia 17 czerwca 2012 roku (k. 28) wraz z potwierdzeniem odbioru (k. 29-30), księga nadawcza dla mbank (k. 113-115), historia operacji na rachunku (k. 127-128)

01 czerwca 2012r., Bank zgłosił powodowi szkodę w kwocie 29.980,49 CHF. Na tej podstawie, powód wydał w dniu 28 listopada 2012 r. decyzję o przyznaniu odszkodowania na rzecz Banku za szkodę związaną z niespłaceniem przez kredytobiorcę A. Ł. należności Banku z tytułu umowy kredytu nr (...). Powód wypłacił kwotę 104.916,72zł, to jest równowartość żądanej przez Bank sumy 29.980,49 CHF.

W piśmie z dnia 10 grudnia 2012 r., Bank wskazał, że wypłacone odszkodowanie nie uwzględniło kwoty odsetek za okres od dnia zgłoszenia szkody, tj. 01 czerwca 2012r. do dnia wypłaty odszkodowania, tj. 27 listopada 2012r., w kwocie 1.977,95 CHF. Decyzja o przyznaniu odszkodowania także w tym zakresie została wydana w dniu 23 stycznia 2013 roku. Zgodnie z oświadczeniem Banku, powód wypłacił tytułem odszkodowania łącznie kwotę 111.838,56 zł, w tym: 102.579,55 zł tytułem niespłaconego i wymagalnego kapitału oraz 9.259,01 zł tytułem wymagalnych i niezapłaconych odsetek umownych, odsetek od zadłużenia przeterminowanego naliczonych do 27 listopada 2012 r.

Dowód: formularz zgłoszenia szkody (k. 31-32), decyzja o przyznaniu odszkodowania (k. 33-34), polecenie wypłaty odszkodowania (k. 35), pismo z dnia 10 grudnia 2012 r. (k. 36), decyzja o przyznaniu odszkodowania (k. 37), polecenie wypłaty odszkodowania (k. 39), oświadczenie z dnia 29 stycznia 2013r. (k. 40)

Powód skierował do pozwanej w dniu 29 marca 2013 roku wezwanie do zapłaty kwoty 111.838,56 zł w terminie do dnia 10 kwietnia 2013 roku. Wezwania te przesłane zostały na dwa adresy pozwanej: w (...)oraz (...)

Dowód: pismo z dnia 29 marca 2013r. wraz z potwierdzeniem nadania (k. 41-44)

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych powyżej dowodów z dokumentów prywatnych oraz zeznań pozwanej.

Przedłożone w sprawie dokumenty prywatne korzystały z domniemania określonego w art. 245 k.p.c. Sąd nie znalazł przy tym podstaw, aby kwestionować ich wiarygodność, korespondowały one bowiem z wyrażonym w toku sprawy stanowiskiem stron. Fakt, że część dokumentów przedstawiona została w formie kopii kserograficznych poświadczonych za zgodność z oryginałem, nie miała znaczenia: strony nie kwestionowały zgodności przedłożonych kopii z oryginałami, co pozwalało sądowi uznać złożone kopie za wiarygodne dowody pośrednie, wskazujące na istnienie i treść właściwego dowodu z dokumentu.

Oceniając zeznania pozwanej złożone w niniejszej sprawie, stwierdzić należy, że zostały one uznane przez Sąd za niewiarygodne w przeważającej części. Sąd nie dał wiary pozwanej w szczególności w zakresie jej twierdzeń odnoszących się do niemożności zapoznania się z treścią wezwania do zapłaty z marca 2012r., stanowiącego jednocześnie wypowiedzenie umowy kredytu. Pozwana wskazała, że w okresie od stycznia do grudnia 2012r., zamieszkiwała w u swoich rodziców w B. przy ul. (...), przy czym zameldowana była nadal w Komornikach, gdzie w dalszym ciągu mieszkał też jej mąż. To właśnie on miał odebrać przedmiotowe wezwanie i nie poinformować pozwanej o tym fakcie. W ocenie Sądu, biorąc pod uwagę zasady doświadczenia życiowego, stwierdzić należy, iż tłumaczenia pozwanej nie zasługują na uwzględnienie, bowiem skoro korespondencja została odebrana i to przez osobę najbliższą dla pozwanej, to zasadnym jest domniemanie, iż osoba ta przekazała lub winna była przekazać ten list adresatce. Wszak pozostawia się korespondencję dorosłemu domownikowi, w tym przypadku mężowi pozwanej, ponieważ zakłada się, że zostanie ona dostarczona adresatowi. Nie można uwzględnić tłumaczeń pozwanej, że w czasie gdy Bank skierował do niej wezwanie miała ważniejsze problemy, a mąż nie chciał jej martwić. Bagatelizowanie problemów finansowych związanych ze spłatą zadłużenia w postaci kredytu hipotecznego zaciągniętego na dom oraz niedochowanie obowiązku

poinformowania Banku o zmianie miejsca zamieszkania, nie może zostać uznane jako okoliczność usprawiedliwiająca postępowanie pozwanej.

Nie jest rzeczą ani Banku ani też Sądu prowadzenie dochodzenia na okoliczność czy korespondencja została faktycznie przekazana pozwanej przez jej męża, tym bardziej, że skierowana została na właściwy adres i w sposób poprawny doręczona, o czym świadczy podpis znajdujący się na zwrotnym potwierdzeniu odbioru. Z tej przyczyny Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie w charakterze świadka S. Ł.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Podstawą roszczenia powoda jest art. 805 § 1 k.c. w zw. z art. 828 § 1 k.c. Zgodnie z art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Jak wskazano w art. 828 § 1 k.c., jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania.

Wypadek ubezpieczeniowy jest to zdarzenie, w razie zajścia którego ubezpieczyciel zobowiązuje się spełnić określone w umowie ubezpieczenia świadczenie. Z powołanego powyżej art. 805 § 1 k.c. wynika przede wszystkim, że wypadek ubezpieczeniowy jest zdarzeniem prawnym, gdyż od jego wystąpienia uzależnione jest powstanie określonych skutków prawnych – powstanie obowiązku wypłaty odszkodowania lub innego świadczenia powodującego przemianę ekspektatywy prawa do świadczenia, które miał ubezpieczający od chwili powstania stosunku ubezpieczenia, w rzeczywiste prawo do tego świadczenia.

Uregulowana w art. 828 § 1 k.c. instytucja, zwana powszechnie regresem ubezpieczeniowym, powoduje, że następuje przekształcenie podmiotowe roszczenia. Stoi ona pośrednio na straży realnego wykonania zobowiązań, powodując, że w świadomości dłużnika nie powstaje myśl o możliwości uniknięcia odpowiedzialności odszkodowawczej za nienależyte wykonanie zobowiązania w razie niedołożenia należytej staranności. Jedną z podstawowych przesłanek regresu jest powstanie szkody w dobrach ubezpieczającego lub ubezpieczonego, wskutek zajścia wypadku ubezpieczeniowego. Kolejną przesłanką jest istnienie podmiotu prawa cywilnego odpowiedzialnego za szkodę, niebędącego stroną stosunku ubezpieczenia. Do powstania roszczenia regresowego po stronie ubezpieczyciela niezbędna jest również wypłata odszkodowania na rzecz poszkodowanego. Roszczenie regresowe, zgodnie z brzmieniem art. 828 k.c., powstaje z chwilą zapłaty odszkodowania i tylko do wysokości wypłaconej kwoty.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że powód jako ubezpieczyciel jest legitymowany do wniesienia powództwa o zapłatę przeciwko pozwanej. Umowa ubezpieczenia zawarta pomiędzy (...) Bank S.A. i powodem, w § 2 wskazywała jako przedmiot ubezpieczenia spłatę kredytów lub pożyczek zgłoszonych przez Bank do ubezpieczenia, w części odpowiadającej niskiemu wkładowi, jeżeli kwota niskiego wkładu zgłaszana do ubezpieczenia nie przekraczała 500.000,00 zł.

W umowie o kredyt hipoteczny, zawartej pomiędzy pozwaną a Bankiem, jako prawne zabezpieczenie kredytu w § 3 wskazano ubezpieczenie niskiego wkładu własnego Kredytu w (...) S.A. na 36-miesięczny okres ubezpieczenia.

Bezsporne między stronami jest, że pozwana nie płaciła rat kredytu w terminie. Niesłuszny jest jednak zarzut pozwanej, że wypowiedzenie umowy kredytu zostało wysłane na błędny adres co powoduje jego nieskuteczność. Z przedłożonego przez stronę powodową aneksu nr (...) do umowy o kredyt hipoteczny wynika, że pozwana zawiadomiła bank o zmianie miejsca zamieszkania, co stanowiło wypełnienie przez nią obowiązku wskazanego w § 13 ust. 1 pkt 4a umowy o kredyt hipoteczny. Adres w (...) przy ul. (...), był więc adresem właściwym do kierowania wszelkiej korespondencji związanej z zawartą pomiędzy stronami umową kredytu hipotecznego, do momentu zmiany tego adresu na skutek zawiadomienia pozwanej. W toku procesu pozwana nie wykazała jednak, aby poinformowała Bank o przedmiotowej zmianie, jak również nie zakwestionowała ona postanowień aneksu nr (...).

Nie można również zgodzić się z twierdzeniem pozwanej, jakoby wypowiedzenie umowy kredytu miało niejasną treść budzącą wątpliwości interpretacyjne. Bank wyraźnie bowiem wskazał, że w przypadku nieuregulowania zadłużenia w terminie, przesłane wezwanie do zapłaty należy traktować jako wypowiedzenie umowy. Dodatkowo, jak wskazuje się w literaturze, pewne wątpliwości rodzi ocena tzw. wykonania prawa odstąpienia i wypowiedzenia umowy pod warunkiem. Zważmy, że w wypadkach tych zastrzeżenie warunku nie zawsze postawi adresata oświadczenia w niepewnej sytuacji. Czasami wręcz przeciwnie, posunięcie takie złoży los czynności w jego własnie ręce. Tak będzie wówczas, gdy ziszczenie się warunku zależy od woli adresata oświadczenia. Jako przykład może posłużyć wypowiedzenie lub zmiana umowy najmu, dokonane przez wynajmującego, którego skuteczność uzależniona jest od podjęcia przez najemcę określonego zachowania, np. dokonania przez niego napraw w wynajmowanym lokalu. W wypadku tym skutek wypowiedzenia – unicestwienie stosunku prawnego bądź zmiana jego treści – zależy od zachowania drugiej strony. W konsekwencji uzasadnione wydaje się sformułowanie w tym względzie następującej reguły: warunki zawieszające, których ziszczenie zależy od woli adresata wypowiedzenia, są dopuszczalne (tak: Księżak P. (red.), Pyziak-Szafnicka M. (red.), Giesen B., Katner W.J., Lewaszkiewicz-Petrykowska B., Majda R., Michniewicz-Broda E., Pajor T., Promińska U., Robaczyński W., Serwach M., Świdorski Z., Wojewoda M., Kodeks cywilny. Komentarz. Część ogólna, LEX 2014).

Nie można się więc zgodzić z pozwaną, że przesłane wypowiedzenie, było nieskuteczne ze względu na zawarty w nim warunek oraz niejasny charakter. Pismo zatytułowane „ostateczne wezwanie do zapłaty” z dnia 17 marca 2012 roku zostało sporządzone w sposób klarowny, a skutki braku spłaty przez pozwaną zadłużenia w terminie nie budziły wątpliwości interpretacyjnych.

W związku ze skutecznym wypowiedzeniem umowy kredytu hipotecznego oraz zajściem wypadku ubezpieczeniowego wskazanego w § 1 umowy generalnej, roszczenie powódki jest zasadne.

Wysokość dochodzonej w niniejszym postępowaniu kwoty nie była kwestionowana przez pozwaną na żadnym etapie postępowania, w związku z czym, Sąd orzekł jak w sentencji, zasądzając od pozwanej na rzecz powoda kwotę 111.838,56zł.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Wnosząc pozew w postępowaniu upominawczym w niniejszej sprawie, powód uiścił kwotę 5.592zł tytułem opłaty. Z uwagi na fakt, iż przesyłka zawierająca odpis nakazu zapłaty i odpis pozwu, skierowana do pozwanej, wróciła do Sądu z adnotacją „nie podjęto w terminie”, Sąd pierwotnie uprawomocnił nakaz zapłaty i zarządził zwrot stronie powodowej kwoty 4.194zł stanowiącej $\frac{3}{4}$ opłaty od pozwu, co zostało wykonane przed wdaniem się w spór przez pozwaną.

W tej sytuacji, Sąd obciążył kosztami procesu pozwaną jako stronę przegrywającą i zasądził od niej na rzecz powoda kwotę 1.398zł tytułem zwrotu części uiszczonych opłat od pozwu, nakazując jednocześnie ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 4.194zł tytułem pozostałej części opłaty.

Nadto, Sąd obciążył pozwaną kosztami zastępstwa procesowego powoda w wysokości 3.617zł, na co złożyła się kwota 3.600zł, ustalona zgodnie z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu oraz kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

SSO Magdalena Horbacz